

Úvod

Když mi bylo zhruba třináct, začal jsem se kamarádit s partou kluků, s kterými jsme pravidelně vyráželi na dlouhé výšlapy do hor okolo Seattlu. Seznámili jsme se ve Skautu. S oddílem jsme podnikali spoustu pěších túr a často jsme jezdívali tábořit, ale velmi rychle jsme si utvořili odštěpenou skupinku a začali se vydávat na vlastní výpravy – protože tak jsme je opravdu vnímali, jako výpravy. Toužili jsme po větší svobodě a rizicích, než jaké nabízely skautské výlety.

Obvykle nás bylo pět – Mike, Rocky, Reilly, Danny a já. Mike byl náš vůdce. Byl o pár let starší než my ostatní a měl tak s tábořením a pobytem v přírodě mnohem větší zkušenosti. Během přibližně tří let jsme společně nachodili stovky kilometrů. Prochodili jsme celý Olympijský národní les západně od Seattlu a divočinu Glacier Peak na severovýchodě a také jsme vyráželi na túry podél pobřeží. Naše výpravy často trvaly týden v kuse, i déle, a skrz prastaré lesy a skalnaté pláže, kde jsme se pokoušeli odhadnout časy přílivu a odlivu a chvatně přelézali skalnaté výběžky, nás vedly pouze staré topografické mapy. O školních prázdninách jsme vyráželi na delší výlety. Putovali jsme a tábořili venku za každého počasí, což na severozápadě Severní Ameriky často znamenalo, že jsme celý týden měli vlněné podvlíkačky ze starých armádních zásob nasáklé vodou, takže šíleně kousaly, a naše prsty u nohou připomínaly zvrásněné sušené švestky. Ale technickému lezení jsme se nevěnovali. Žádná lana ani smyčky na strmých

skalních stěnách. Jen dlouhé a namáhavé pěší túry. Nebylo to nijak zvlášť nebezpečné, až na to, že jsme byli parta pubertáků pobíhajících hluboko v horách, vzdálených spoustu hodin cesty od nejbližší pomoci, a to dávno předtím, než nastala éra mobilních telefonů. Ale největší příkoří, s kterými jsme se potýkali, byly povětšinou mokro a zima.

Postupem času se z nás stal sebevědomý a úzce stmelенý tým. Po celodenní chůzi jsme si vybrali místo k táboření a pak jsme se téměř beze slova pustili do práce. Mike a Rocky natáhli celtu, která měla být tu noc naší střechou. Danny prolezl les, aby našel suché dřevo, a my s Reillym jsme rozdělali oheň, u kterého jsme pak do noci seděli.

A potom jsme jedli. Laciné jídlo, které v batohu moc nevážílo, ale bylo natolik vydatné, že nám po celou výpravu dokázalo dodat dost energie. A žádné jídlo nikdy nechutnalo líp. K večeři jsme si nakrájeli kostku lančmítu a přidali k němu instantní těstoviny nebo balení instantního guláše Stroganov. K snídani jsme si většinou dopřávali instantní snídaňový nápoj nebo prášek, z kterého se po smíchání s vodou měla stát omeleta – tak to alespoň stálo napsané na obalu. Ale osobně jsem nejradši snídal párky Oscar Mayer Smokie Links, které měly údajně obsahovat „pouze maso“ a které se už nevyrobějí. Většinu jídel jsme připravovali na jediné pánvi a místo z ešusů jsme jedli z prázdných plechovek od kávy, které jsme si nosili v batohu. Sloužily nám jako hrnky na vodu, rendlíky i jako misky na ovesnou kaši. Naší další oblíbenou pochutinou byl teplý malinový nápoj, i když už si nevzpomínám, kdo z nás ho vlastně vymyslel. Každopádně se nejednalo o žádný převratný kulinářský vynález – stačilo do vroucí vody přidat instantní želatinový pudink a nápoj byl na světě. Dávali jsme si ho jako zákusek nebo jako ranní cukrovou vzpruhu před dalším dnem chůze.

Byli jsme bez rodičů, mimo kontrolu jakékoli dospělé osoby. Sami jsme se rozhodovali, kam půjdeme, co budeme jíst, kdy půjdeme spát i co už je moc riskantní. Nikdo z nás ve škole nepatřil mezi oblíbené děti. Danny se jako jediný z nás věnoval nějakému organizovanému sportu, konkrétně basketbalu, ale brzy ho hrát přestal, aby měl čas na naše výpravy. Z naší party jsem byl nejoblíbenější, obvykle mi bývala největší zima a vždycky jsem měl pocit, že jsem slabší než ostatní. Ale i tak jsem si tu fyzickou výzvu a pocit nezávislosti užíval. V té době sice začínala být pěší turistika v naší části Ameriky dost populární, ale neznali jsme moc pubertáků, kteří by se sami osm dní toulali po lesích.

Tehdy se však psala sedmdesátá léta a přístup k rodičovství byl volnější než dnes. Děti obecně měly větší svobodu. Tou dobou už jsem byl navíc puberták, rodiče pochopili, že jsem jiný než většina mých vrstevníků, a smířili se s tím, že jestli se mám nějak prokousat tímhle světem, potřebuju určitou míru nezávislosti. Přistoupit na to pro ně nebylo snadné, zvláště pro maminku, sehrálo to však rozhodující roli v tom, kým jsem se později stal.

Zpětně jsem si jistý, že každý z nás na těchhle výpravách hledal něco víc než pouhé kamarádství a dobrý pocit z toho, co dokáže. Byli jsme ve věku, kdy děti testují své limity, experimentují s různými identitami a občas taky touží po větších, možná až transcendentálních zážitcích. Já jsem začal pociťovat jasnou touhu přijít na to, kudy se bude ubírat má cesta. Nebyl jsem si jistý, jaký nabere směr, ale muselo to být něco zajímavého a důležitého.

V té době jsem trávil hodně času i s další partou kluků. Kent, Paul, Ric a já jsme všichni chodili do stejné školy. Jmenovala se Lakeside a svým žákům zajistila možnost připojit se prostřednictvím telefonní linky k sálovému počítači. Skutečnost,

že pubertáci měli přístup k jakémukoli počítači, byla tehdy neuvěřitelně vzácná. Naše čtveřice si to však okamžitě zamilovala a veškerý volný čas jsme věnovali psaní čím dál sofistikovanějších programů a zkoumání toho, co bychom s tím elektronickým přístrojem mohli podniknout.

Na první pohled by se mohlo zdát, že rozdíl mezi pěšími túrami a programováním snad ani nemůže být větší. Jenže obě tyto činnosti představovaly dobrodružství. S oběma partami jsem prozkoumával nové světy a vydával se do míst, kam se většina dospělých nikdy nedostala. Stejně jako pěší turistika i programování mi vyhovovalo hlavně proto, že jsem si v něm mohl definovat svou vlastní míru úspěšnosti, která se navíc zdála neomezená. Tady nezáleželo na tom, jak rychle běhám nebo jak daleko dohodím. Logika, soustředěnost a výdrž potřebné k napsání dlouhých komplikovaných programů pro mě byly přirozené. A na rozdíl od pěších túr jsem byl v téhle partě kamarádů vůdcem já.

V červnu 1971, ke konci druhého ročníku na střední, mi zavolal Mike, aby mě seznámil s naším dalším plánem – osmdesát kilometrů v Olympijském pohoří. Mike nám vybral trasu Press Expedition Trail pojmenovanou podle skupiny průzkumníků, kterou v roce 1890 sponzorovaly jedny noviny, aby oblast zmapovala. Měl Mike na mysli stejnou trasu, na které oni průzkumníci málem umřeli hlady a oblečení se jim rozpadlo přímo na těle? Ano, ale to bylo dávno, jak mě Mike ujistil.

I po osmi desetiletích se stále jednalo o náročnou túru. Toho roku navíc hodně sněžilo, takže to byl obzvláště znepokojující plán. Ale jelikož všichni ostatní – Rocky, Reilly i Danny – byli odhodlaní do toho jít, nepřipadalo v úvahu, že bych z toho vy-

couval. Navíc se k nám přidal ještě jeden mladší skaut jménem Chip. Prostě jsem musel jít.

Podle plánu jsme měli vystoupat průsmykem Low Divide, pak sestoupit k řece Quinault a stejnou cestou se následně vydat zpět, přičemž nocovat jsme plánovali v dřevěných srubech podél stezky. Celkem šest nebo sedm dní. První den šlo všechno hladce a noc jsme strávili na nádherné zasněžené louce. Jenže následující den či dva jsme pokračovali vzhůru průsmykem Low Divide a sníh byl čím dál hlubší. Když jsme dorazili ke srubu, kde jsme chtěli přenocovat, byl zapadáný sněhem. Na okamžik jsem se v duchu zaradoval. Říkal jsem si, že teď se určitě vrátíme dolů a noc přečkáme v mnohem přívětivějším srubu, který jsme ten den už míjeli. Rozděláme si tam oheň, hezky se zahřejeme a najíme.

Jenže Mike řekl, že budeme hlasovat, jestli se vrátíme, nebo zabereme a dojdeme až do cíle. Obě možnosti znamenaly dalších několik hodin chůze. „O nějakých šest set metrů níž jsme míjeli srub. Můžeme se k němu vrátit a přespat tam, nebo můžeme pokračovat k řece Quinault,“ prohlásil Mike. Už nemusel dodávat, že když se rozhodneme vrátit zpátky, bude to znamenat konec naší mise doputovat k řece.

„Co si o tom myslíš, Dane?“ zeptal se Mike. Danny byl neoficiálním druhým vůdcem naší skupinky. Byl vyšší než my ostatní a jeho dlouhé nohy, které se zdály neunavitelné, z něj dělaly velmi schopného horského turistu. Ať už se chystal říct cokoli, bylo jasné, že to naše hlasování ovlivní.

„Já bych pokračoval, už jsme skoro tam,“ odtušil Danny. A jak se ruce postupně zvedaly do vzduchu, bylo zřejmé, že jsem v menšině. Bylo rozhodnuto, že budeme pokračovat dál.

Po pár minutách cesty vpřed jsem mu řekl: „Danny, zklamal jsi mě. Mohl jsi to celé zastavit.“ Vtipkoval jsem, ale jen částečně.

Tenhle výlet si pamatuju hlavně proto, jak jsem se ten den trápil a jaká mi byla zima. Ale pamatuju si ho i díky tomu, co následovalo. Uchýlil jsem se do svých vlastních myšlenek.

A v nich jsem si představoval počítačový kód.

Zhruba v té době škole Lakeside kdosi zapůjčil počítač PDP-8 od společnosti Digital Equipment Corporation. Psal se rok 1971, a přestože jsem se tou dobou o rodící se svět počítačů už intenzivně zajímal, nic podobného jsem nikdy předtím neviděl. Do té doby jsme s kamarády používali jenom obrovské sálové počítače, které jsme současně sdíleli s dalšími lidmi. Většinou jsme se k nim připojovali pomocí telefonní linky, protože byly zamčené v oddělené místnosti. Ale počítač PDP-8 byl navržený tak, aby ho mohl přímo používat jeden člověk, a navíc byl tak malý, že se vešel na lavici vedle vás. Jednalo se o zařízení, jež se v té době asi nejvíc podobalo novodobým osobním počítačům, které se ovšem objevily až zhruba o dekádu později. Až na to, že vážil šestatřicet kilo a stál osm a půl tisíce dolarů. A já si sám pro sebe stanovil výzvu a rozhodl se, že se pro tenhle nový počítač pokusím napsat verzi programovacího jazyka BASIC.

Před naší výpravou jsem pracoval na části programu, která počítači říká, v jakém pořadí by měl provádět operace, když mu někdo zadá rovnici typu $3(2 + 5) \times 8 - 3$ nebo když chce vytvořit hru vyžadující komplexní matematiku. V programování se této vlastnosti říká „vyhodnocovač vzorců“. S očima přišpendlenýma ke stezce před sebou jsem pracoval na svém vyhodnocovači a v duchu si skládal dohromady jednotlivé kroky potřebné k provedení těchto operací. Klíčová byla malá velikost. Tehdejší počítače měly velmi malou paměť, takže programy musely být úsporné a napsané pomocí co nejkratšího kódu, aby se nezahltěla paměť. Počítače PDP-8 měly pouze šestikilobajtovou paměť,

kteřou počítač využívá k ukládání dat, s nimiž právě pracuje. Pak jsem si ten kód představil a pokusil se vypořádat, jak by počítač následoval mé příkazy. Rytmus chůze mi pomáhal v přemýšlení, podobně jako můj zvyk kývat se na místě. Po zbytek dne mou mysl plně okupoval tento kódovací rébus. Když jsme sestoupili do údolí, sníh zmizel a místo něj se objevila mírně se svažující stezka skrz starý smrkový a jedlový les, která nás zavedla až k řece, kde jsme se utábořili, dali si náš instantní Stroganov a konečně se taky vyspali.

Brzy ráno následujícího dne jsme už znovu stoupali průsmykem Low Divide, bičování silným větrem a mrznoucím deštěm, který nás ze stran bodal do obličejů. Zastavili jsme se pod stromem, který byl natolik široký, že jsme se pod ním mohli podělit o balíček sušenek Ritz, načež jsme pokračovali dál. Každý kemp, na který jsme narazili, byl plný jiných horských turistů, kteří v něm hodlali bouřku přečkat. A tak jsme pokračovali a už tak nekonečný den se prodlužoval o další hodiny. Když jsme přecházeli potok, Chip zakopl a rozbil si koleno. Mike mu ránu vyčistil a zalepil stahovací náplastí, ale dál jsme mohli postupovat jen tak rychle, jak Chip zvládal kulhat. A já celou tu dobu v duchu piloval svůj kód. Za dvaatřicet kilometrů, které jsme ten den ušli, jsem sotva promluvil. Nakonec jsme dorazili do přístřešku, kde pro nás bylo místo, a tam jsme se utábořili.

S programováním se to má tak, jak praví ono známé rčení: „Napsal bych kratší dopis, ale neměl jsem čas.“ Je snazší napsat program lajdáckým kódem, který zabere spoustu stran, než ten samý program napsat na jednu stránku. Lajdáčtější verze navíc bude pomalejší a zahltí víc paměti. Ale já měl na naší výpravě čas napsat ho krátký. A během posledního dlouhého dne jsem ho ještě zeštíhlil, jako když seřezáváte klacek, abyste měli ostřejší

špičku. Můj výtvar mi přišel účinný a báječně jednoduchý. Byl to rozhodně ten nejlepší kód, jaký jsem zatím napsal.

Když jsme se poslední odpoledne vraceli k začátku stezky, déšť konečně vystřídalo jasné nebe a teplé sluneční paprsky. Pocítil jsem uspokojení, které se dostavilo po každé výpravě, když byla veškerá ta námaha za mnou.

Na podzim jsme se vrátili do školy a zjistili jsme, že ten, kdo nám zapůjčil počítač PDP-8, si ho vzal zase zpátky. Svůj projekt s jazykem BASIC jsem nikdy nedokončil. Ovšem kód, který jsem na té výpravě napsal, můj vyhodnocovač vzorců a jeho krása ve mně zůstaly.

O tři a půl roku později jsem byl ve druhém ročníku na vysoké a pořád ještě jsem netušil, kam mě má životní cesta zavede. A pak do mého pokoje na koleji vrazil Paul, jeden z kamarádů ze školy Lakeside, a vychrlil na mě novinky o jakémsi průlomovém počítači. Okamžitě jsem věděl, že pro něj dokážeme napsat program v jazyku BASIC – měli jsme náskok. Hned jsem si vzpomněl na onen utrápený den v průmysku Low Divide a z paměti jsem vylovil svůj kód pro vyhodnocovač, který jsem tenkrát napsal. Naúkal jsem ho do počítače, a tak bylo zaseto semínko společnosti, která se měla v budoucnu stát jednou z největších na světě, a zároveň to byl začátek úplně nového odvětví.